

«Gjør praksisen med surrogati barn til en handelsvare vi kan kjøpe fra kvinner i fattige deler av verden? Kom med dine synspunkter på verdidebatt.no»

Espen Utaker, debattleder

- Husk at innlegg må signeres med fullt navn, og oppgi adresse og telefonnummer.
- Innlegg skal være på maks 3.500 tegn og en replikk skal være på maks 1.800 tegn.
- Legg gjerne ved

- bilde av deg selv.
- Vi foretrekker ditt innlegg på e-post.
- Konvolutter som postlegges, må merkes med «debatt».
- Redaksjonen forbeholder seg rett til å forkorte.
- Innsendte manus blir ikke returnert.

- Vårt Land betinger seg retten til å arkivere og utgi alt stoff i avisen i elektronisk form i Vårt Lands eget arkiv eller andre databaser Vårt Land har avtale med. Stoffet kan også gjøres tilgjengelig på Vårt Lands internetsider.

Det bestes fiende

SURROGATMOR

Morten Magelssen
leder i Norges kristelige legeförening

Olav Magnus S. Fredheim
Norges kristelige legeförening
etikuttvalg

En surrogatmor bærer fram et barn for et par som selv ikke kan få barn. Som ledd i evalueringen av bioteknologiloven har Helsedirektoratet fått utført en spørreundersøkelse. Her kommer det fram at 54 prosent av befolkningen synes bruk av surrogatmor er akseptabelt. I Norges kristelige legeförening vil vi advare mot å la et så komplekst etisk spørsmål bli avgjort ved en enkel meningsmåling. Vi ser to argumenter for og seks argumenter mot praksisen med surrogatmor.

Men først er det helt avgjørende å ha for seg at surrogati kan være så mangt. Tre faktorer er spesielt relevante for den etiske vurderingen: Surrogatmors relasjon til paret, parets genetiske relasjon til barnet, og paret selv.

Et betydelig problem. For det første, er surrogatmoren en slektning som bærer fram barnet som en uegennyttig tjeneste? Eller er det en kvinne fra et fattigere land som ser sitt snitt til å

tjene gode penger til seg selv og familien? For det andre, er det barnløse paret barnets genetiske foreldre? Eller er egg- og/eller sædcelle donert fra andre? For det tredje, mange vil mene det er etisk relevant hvorvidt barnet skal oppdras av et gift, heterofilt par, av et homofilt par, eller av en enslig forelder. Noen av disse konstellasjonene er mer problematiske enn andre.

Det store argumentet for surrogati er selvsagt at det kan oppfylle barnløse pars drøm om å få egne barn. Barnløshet rammer 10–15 prosent av alle par, og er følgelig et betydelig problem. Det å kunne få egne barn er i seg selv et stort og udelt gode. Dermed, et barn født ved surrogati vil være sterkt ønsket, noe som ulykkeligvis ikke alltid er tilfelle for barn født på normalmåten.

Tre til fem foreldre. Spørsmålet er så om de negative sidene ved surrogati oppveier det store godet, slik at samfunnet alt i alt gjør rett i å opprettholde sitt forbud. For det første, surrogati er en form for planlagt reproduksjon hvor vi selv kontrollerer omstendighetene. Da kan og bør samfunnet forlange at barnets beste står i høysetet og har forrang fremfor voksnes behov. Barn har rett til å bli født og oppdratt av sine genetiske foreldre. Hvis én eller beg-

ge kjønnsceller stammer fra andre enn de sosiale foreldrene, er dette problematisk.

For det andre, surrogati skaper kompliserte foreldreforhold. Barnet vil ha fra tre til fem foreldre – de sosiale foreldre, de genetiske foreldre, og moren som bærer det fram.

«I de tilfellene surrogatmoren har kommersielle motiver, er det ingen tvil om at barnet har blitt en vare»

For det tredje, ny kunnskap om svangerskapets biologi tilsier at det oppstår en biologisk tilknytning mellom moren og fosteret som er betydningsfull. Vi vet foreløpig lite om negative effekter av at barnets forbindelse til moren som bærer det fram brytes etter de første ni levemåneder.

For det fjerde, det kan være problematisk at vi skaper barn ved hjelp av surrogati all den tid utallige barn verden over trenger å bli adoptert av foreldre som vil gi dem kjærlighet.

Barnet – en vare? For det femte, i de tilfellene surrogatmoren har kommersielle motiver, er det ingen tvil om at barnet har blitt

en vare, og ikke bare i symbolsk forstand. Noen mener at en surrogatmor uvegerlig blir en «inkubator», og at det er uverdigg å bryte båndet mellom de relasjonelle og forplantningsmessige sidene ved ekteskapet.

For det sjette, vil en surrogatpraksis la seg regulere slik at partene inngår avtalen i reell frihet? Vil en kvinne som oppfordres til å bære fram et barn for sin søster velge dette selv, eller blir hun i praksis presset til det? Tar den indiske kvinnen som ser sjansen til å brødfø familien ved å leie ut kroppen i ni måneder til rike nordmenn sitt valg i frihet? Graviditet er dessuten en tilstand med risiko for komplikasjoner.

Det bestes fiende. Norges kristelige legeförening, som organiserer 800 leger og legestudenter, vil advare mot at norsk lov skal åpne for surrogati. Ved surrogati er det vi mennesker som under kontrollerte betingelser lager barnet. Dermed har vi et spesielt ansvar for å gi dette barnet optimale vilkår for liv og oppvekst. De seks motargumentene viser hvordan dette ikke er tilfelle ved surrogati. Ved å tillate surrogati gjør vi derfor det gode til det bestes fiende.

Laget og rekruttering

Kåre Rune Hauge
Generalsekretær i Laget

Laget er opptatt av å rekruttere ungdom til tjeneste i Den Norske Kirke, frikirker og organisasjoner. Vi håper at noen av de flotte elevene og studentene som er med i Laget kan se på prestetjeneste i Den Norske kirke som et alternativ.

Derfor blir vinklinga på oppslaget i Vårt Land 14.

«Vi har ingen spesiell plan for rekruttering til prestetjeneste, men det betyr ikke at det er viktig for Laget hvem som blir prester»

september med hensyn til Laget og rekruttering til prestetjenesten helt feil. Laget er som alle andre ungdomsorganisasjoner medansvarlig for å rekruttere til tjeneste i organisasjoner og kirkesamfunn.

Vi har ingen spesiell plan for rekruttering til prestetjeneste, men det betyr ikke at det er viktig for Laget hvem som blir prester. Vi ser ungdom med evner og gaver som brenner for Jesus. Vi ser unge ledere som vil utgjøre en forskjell på sin skole og sitt studiested. Den Norske Kirke trenger noen av disse – som prester. Vi kan bli bedre i å profilere prestetjenesten og tjenester i Den Norske Kirke som en mulighet og et alternativ for disse unge lederne.

Så er det og viktig at Den Norske Kirke tydeliggjør prestetjenesten som en mulighet for ungdom som brenner for Jesus og for å gjøre han kjent i Norge slik at mennesker kan bli kjent med han og bli etterfølgere av han.

Ulveromantiker

ROVDYR

Harald Smaadahl
bonde, Aremark, Østfold

Det er bra at Lars Gilberg lar seg besnære av ovennevnte karakteristikk.

Det er oppsiktsvekkende at Vårt Land-journalist og gårdbrukersønn synes det er greit at ulven forsyner seg av noen sauer, kviger og hunder. Jeg vet ikke så mange som forfekter dette verken av politikere, miljøaktivister eller miljøvernere.

Mattilsynet synes ikke det er greit, og Norges naturvernforbund går inn for å innføre total

I sommer forsvarte journalist Lars Gilberg ulven. Vårt Land 08.07.10

båndtvang i ulverike områder.

La det være sagt at vi alle lever i et dilemma i det å gi vårt mangfoldige skaperverk en respektfull behandling. Men

menneskene er ut fra bibelsk tankegang gitt et forvalteransvar. Det å ha en stor rovdyrstamme har en pris, slik som det å legge en sjøkabel i Hardangerfjorden må koste.

Jeg håper derfor at Gilberg vil forholde seg til den pris det er å ha en stor rovdyrstamme, og også til de som bærer omkostningene materielt og følelsesmessig. Det mener vi vel også for de som er plaget av rovdyr blant annet i Afrika.

Gilbergs bestandstall er ikke etterrettelige. Tall fra det skandinaviske ulveprosjektet sier at det oppholdt seg mellom 31 og

37 ulver fast i Norge sist vinter. Så har ulven ynglet etter det. I tillegg er det omtrent like mange som ikke telles; de som beveger seg over riksgrensen.

For revirene i Haldendistriktet er det bare ett av tre revir som telles fordi de andre flokkene frekventerer over grensen.

For meg er fortsatt Gilberg en ulveromantiker som ikke tar innover seg sin bondebakgrunn og ikke ser lidelsene som husdyr og mennesker på bygdene utsettes for. Jeg håper jeg har gitt Vårt Land-leserne et annet perspektiv ved å ta til motmæle mot hans syn.